

“ພະລັງງານເພີ່ມຂຶ້ນທັນທີ: ຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຈາກການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນທີ່ຮີບດ່ວນໃນປະເທດລາວ”

ໂດຍ: ອົງການແມ່ນໍ້າຕາງຊາດ, ກຸມພາ, 2008

ບົດສັງລວມ

ປະເທດລາວເປັນປະເທດນ້ອຍທີ່ກໍ່ສ້າງມີການປ່ຽນແປງຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ. ໃນປັດຈຸບັນ, ປະເທດລາວກໍ່ສ້າງ ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອສ້າງຕົນເອງໃຫ້ເປັນ “ແຫຼ່ງພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງພາກພື້ນອາຊີອາຄະເນ” ປະເທດນີ້ພວມຢູ່ໃນ ທ່າມກາງແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຢ່າງບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າຈາກ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຄື ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດວຽດນາມ ບວກກັບຄວາມທະເຍີ້ທະຍານກະທາຍຫົວຂອງ ບັນດານັກລົງທຶນຈາກປະເທດ ໄທ, ຈີນ, ລັດເຊຍ, ຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດມາເລເຊຍ ເປັນເຫດໃຫ້ມີການທຸ້ມເທຍົນຮອນຢ່າງມະຫາສານເຂົ້າໃສ່ການເພີ່ມຂະຫຍາຍເຂື່ອນໄຟຟ້ານຳຕົກໃນປະເທດລາວ. ໃນປັດຈຸບັນມີເຂື່ອນໄຟຟ້ານຳຕົກຂະໜາດໃຫຍ່ 6 ແຫ່ງກໍ່ສ້າງໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງຢູ່ຢ່າງເປັນທາງການໃນ ປະເທດລາວ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍຍັງມີເຂື່ອນໄຟຟ້າອີກຫລາຍກວ່າ 12 ແຫ່ງກໍ່ສ້າງຢູ່ໃນໄລຍະການວາງ ແຜນກໍ່ສ້າງຢູ່. ມີ 6 ແຫ່ງແມ່ນຖືກສະເໜີໃຫ້ທຳການກໍ່ສ້າງຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າຂອງອີກດ້ວຍ.

ໄຟຟ້າສ່ວນຫລາຍທີ່ຜະລິດຈາກໂຄງການໄຟຟ້ານຳເລົ່ານີ້ແມ່ນສິ່ງອອກຂາຍໄປຍັງຕ່າງປະເທດຄືປະເທດໄທແລະປະເທດວຽດນາມລວມທັງປະເທດກຳປູເຈຍແລະປະເທດຈີນ. ຖ້າການເຈລະຈາຂີ້ຂາຍພະລັງງານໄຟຟ້າຫາກບັນລຸຜົນ ກໍ່ສະແດງວ່າລັດຖະບານລາວຈະມີລາຍຮັບອັນມະຫາສານໃນຫຼາຍທົດສະວັດຕໍ່ໜ້າ. ແຕ່ໂນຖານະທີ່ ປະເທດລາວຍັງເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດຕໍ່າໃນການກວດກາຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນມີສິດເສລີພາບຍັງຈຳກັດ ຂາດຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ມີການສັ່ຈາດ ບັງຫລວງແມ່ນຍັງແຜ່ຫລາຍກັບ ໂຄງການພັດທະນາໄຟຟ້າໃຫມ່ນີ້ຈະໃຫ້ເກີດມີຄວາມກັງວົນ ເປັນຢ່າງຍິ່ງ. ຊາວບ້ານນັບເປັນຈຳນວນຫລາຍແສນມັກຈະສູນເສຍ ທີ່ດິນ, ການປະມົງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ເມື່ອເຄື່ອນຍ້າຍອັນນີ້ຈະຖືກກໍ່ສ້າງ. ແລະປະເທດລາວຄ່ອຍມີປະຫວັດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ແລ້ວ.

ໂຄງການຜະລິດໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ຈຳນວນນ້ອຍທີ່ກໍ່ສ້າງດຳເນີນວຽກຢູ່ເຊັ່ນ: ເຂື່ອນຫວ້ຍເຫາະ ແລະ ເຂື່ອນເທີນຫິນບູນ ໄດ້ເພີ່ມຄວາມທຸກຈົນສຳລັບຄົນລາວເປັນຫຼາຍສິບພັນ.

ຊາວບ້ານທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍຍັງບໍ່ທັນມີລາຍຮັບຟື້ນຟູຄືລະດັບແຕ່ກ່ອນ. ຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນໄດ້ເສຍຫາຍ
ການປະມົງທີ່ສຳຄັນ, ທຶງນາ ແລະ ສວນທີ່ຢູ່ແຄມນ້ຳ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຊົດເຊີຍ ຫຼື
ການທົດແທນທີ່ສົມຄວນ.

ເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນປະເທດລາວ ນ້ຳເທີນ2 ໄກ້ຈະສຳເລັດການກໍ່ສ້າງ. ໂຄງການນີ້
ຄວນຈະຊ່ວຍຍົກ ມາດຕະຖານທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ເພື່ອຈະປະຍຸກນຳໄຊ້
ໃນຂະແໜງການຜະລິດໄຟຟ້າໝົດທົ່ວປະເທດ. ແຕ່ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ2ໄດ້ປະເຊີນ ບັນຫາ
ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກກ່ຽວກັບການຍົກຍ້າຍແລະທົດແທນຄ່າຊົດເຊີຍ ແລະໂຄງການຈະແກ້ໄຂ
ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊາວບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດໄຕ້ເຂື່ອນກໍ່ຍິ່ງມີຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ
ໂຄງການ ກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າໃຫ່ມທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ຕັ້ງແຕ່ເຂື່ອນນ້ຳເທີນ2 ກໍ່ຊື້ໃຫ້ເຫັນ
ເຖິງ ຄວາມເສຍຫາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ. ປະກົດວ່ານ້ຳເທີນ2 ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້
ການປັບປຸງການອອກແບບແລະການຄຸ້ມຄອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າເກີດຂຶ້ນ ເພື່ອເອົາໃຈໃສ່
ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊຸມຊົນແລະສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ກົດໝາຍ ກົດລະບຽບ ແລະນະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຮັບ
ການກຳນົດອອກແລ້ວ ບໍລິສັດທີ່ກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໃນປະເທດລາວຍັງບໍ່ທັນເຮັດວຽກຕາມກົດລະບຽບ
ທີ່ໄດ້ວາງອອກ. ປະກົດວ່າລັດຖະບານລາວບໍ່ນຳໄຊ້ກົດໝາຍແລະນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.
ກໍລະນີສຶກສາ11ເລື່ອງໃນບົດລາຍງານສະບັບນີ້ໄດ້ເວົ້າເຖິງລາຍລະອຽດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເນື່ອງ
ມາຈາກຂໍ້ບົກຜ່ອງໃນການວາງແຜນ, ການຊົດເຊີຍແລະການບັນເທົາທຸກທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ແລະການບໍ່
ປະຕິບັດຄຳໝັ້ນສັນຍາກັບຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ
(ເບິ່ງຕາຕະລາງຢູ່ໜ້າ7-9).

ນັກພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າ, ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ ແລະບັນດາບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ ກຳລັງຮັບ
ປະໂຫຍດຈາກການຂາດຊັບພະຍາກອນ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະອຳນາດ ຂອງຫ້ອງການ
ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແລະສິ່ງແວດລ້ອມ(ຊນສ) ຊຶ່ງແມ່ນຫ້ອງການຈະຮັບຮອງວ່າເຂື່ອນທີ່ກໍ່ສ້າງ
ໃນປະເທດລາວກໍ່ຖືກກໍ່ສ້າງຕາມກົດໝາຍແລະນະໂຍບາຍທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ
ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ແຕ່ຫ້ອງການສພນບໍ່ໄດ້ອະນຸມັດແຜນການທາງດ້ານສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມ
ສຳລັບເຂື່ອນເລົ່ານີ້ກ່ອນເຂື່ອນຖືກລິເລີ່ມກໍ່ສ້າງ ແລະຜູ້ທີ່ສ້າງເຂື່ອນ ບໍ່ໄດ້ຕອບສະໜອງທຶນ
ພຽງພໍເພື່ອບຳບັດຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ປະຊາຊົນລາວ. ເນື່ອງຈາກຫ້ອງການຊນສຂາດ
ງົບປະມານ ເພື່ອຕິດຕາມເຂື່ອນໃນຄະນະທີ່ກຳລັງ ກໍ່ສ້າງຫຼືປະຕິບັດວຽກ, ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ
ຫຼຽບບໍລິສັດສາມາດຫຼຸດຄ່າໄຊ້ຈ່າຍລົງໂດຍລະເມີດກົດລະບຽບຂອງລາວ ແລະ ບໍ່ປະຕິບັດ
ຕາມຄຳໝັ້ນສັນຍາກັບຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.ສຸດທ້າຍຍ້ອນຫ້ອງການຊນສບໍ່ມີອຳນາດ

ຈະປະຕິເສດຈັກໂຄງການ, ເຂື່ອນບາງແຫ່ງທີ່ຈະສ້າງຜົນເສຍຫາຍ ຫຼາຍກ່ວາໝູ່ຍັງມັກຈະ ຖືກກໍ່ສ້າງ.

ຍິ່ງໄປກ່ວານັ້ນບໍ່ມີຂະບວນການວາງແຜນຍຸດທະສາດທີ່ເປັນຕົວຈິງຫຼືທິດທາງການຄຸ້ມຄອງອ່າງ ນ້ຳເພື່ອຊີ້ນຳລັດຖະບານລາວໃນການຄັດເລືອກແລະອະນຸມັດໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ. ເຖິງແມ່ນວ່າການສຶກສາທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນໄລຍະປີທີ່ຜ່ານມາ ໄດ້ຊ່ວຍຈັດບຸລິມະສິດໂຄງການ ຕາມລາຄາ, ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ, ຄຳແນະນຳ ທີ່ອອກຈາກການສຶກສານີ້ບໍ່ຖືກປະຕິບັດ. ປະກົດວ່າບໍລິສັດອັນໃດກໍ່ໄດ້ທີ່ ຍາກກໍ່ສ້າງ ເຂື່ອນຢູ່ປະເທດລາວຈະຖືກອະນຸມັດ. ຄວາມບໍ່ມີລະບົບລະບຽບກ່ຽວກັບການສ້າງເຂື່ອນນີ້ ເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແລະຜົນກະທົບທາງລົບຂອງການພັດທະນາພະລັງງານນ້ຳສູງຂຶ້ນ. ສຳລັບທາງລັດຖະບານແລະປະຊາຊົນລາວ.

ຍ້ອນວ່າບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ຂອງປະເທດລາວສ່ວນຫຼາຍສິ່ງໄຟຟ້າອອກຂາຍໄປ ຍັງຕ່າງປະເທດ, ຜົນປະໂຫຍດອັນຕົ້ນຕໍທີ່ໄດ້ຮັບ ພາສີ, ຄ່າທຳນຽມ, ເງິນປັນຜົນ ແລະ ລາຍຮັບອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ລັດຖະບານລາວ. ປະເທດລາວເປັນປະເທດນຶ່ງໃນປະເທດທີ່ ທຸກຍາກທີ່ສຸດໃນພູມິພາກເອເຊຍ ແລະ ລາຍຮັບເລົ່ານີ້ຄວນນຳໄປໃຊ້ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກ ຍາກ ຂອງປະຊາຊົນ. ອັນນີ້ແມ່ນຄຳໝັ້ນສັນຍາສຳລັບລາຍຮັບທີ່ຈະໄດ້ຮັບເມື່ອເຂື່ອນນ້ຳເທີນ2 ຈະເລີ້ມດຳເນີນວຽກໃນທ້າຍສິກປີ 2009. ແຕ່ເງິນຢ່າງດຽວຈະບໍ່ພຽງພໍເພື່ອຈະຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກໃນປະເທດລາວ, ຖ້າຫາກວ່າລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນຈະສືບຕໍ່ສະໜັບ ສະໜູນນະໂຍບາຍແລະກິດຈະກຳທີ່ຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ. ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ ລວມທັງ ການລົບລ້າງການເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ, ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນບ້ານ ແລະ ການສຳປະທານ ແຫຼ່ງນ້ຳ, ບໍ່ແທ່ ແລະການປູກຝັງ ຊຶ່ງກຳລັງທຳລາຍສຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະໂອກາດການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວຊົນນະບົດ.

ມີທາງເລືອກໃນການພັດທະນາແລະຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຢູ່ໃນປະເທດລາວ. ຈຳນວນນຶ່ງ ກຳລັງໄດ້ຮັບການສຶກສາແລະການປະຕິບັດແລ້ວຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານລາວ ໂດຍຮ່ວມມືກັບໂຄງການລົງທຶນແລະອົງການບໍ່ຫ້ວງຜົນປະໂຫຍດ. ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ສາມາດ ຊ່ວຍຊາວນາແລະຊາວໄຮ່ປັບຕົວຕາມການປ່ຽນແປງ, ອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສວຍໂອກາດໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ມ. ຍຸດທະສາດທີ່ເກີດຈາກລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ, ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາຕະຫຼາດສຳລັບຜະລິດຕະພັນການປູກຝັງພິເສດແລະການກຳນົດກຳມະສິດທີ່ດິນ ຂອງຊຸມຊົນ, ລວມທັງຍຸດທະສາດຈາກເທິງລົງລຸ່ມ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມໂປ່ງໃສ, ການເກັບພາສີ ແລະຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ຄວນຈະຖືກຈັດຕັ້ງເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ດຳເນີນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ກ້ວາງຂວາງຂຶ້ນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານລາວໄດ້ປະກາດວ່າພະລັງງານໄຟຟ້າເປັນບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດ, ປະເທດລາວຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນໄລຍະຍາວນ້ອຍຈາກໂຄງການນີ້ ຖ້າບໍ່ຄຳນຶງເຖິງ ຄຳຖາມວ່າ: ໂຄງການນີ້ຄວນຈະເຮັດເມື່ອໃດ, ໂດຍວິທີແນວໃດແດ່ ຫຼື ຖ້າໂຄງການນີ້ ຄວນຈະຖືກກໍ່ສ້າງເລີຍ. ການຮັບຮ້ອນພ້າວພັ່ງເພື່ອຕອບສະໜອງ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງ ເພື່ອນບ້ານ ຫຼື ການຊອກຜົນກຳໄລຂອງນັກລົງທຶນ ມັກຈະເຮັດໃຫ້ປະເທດລາວໄດ້ຮັບຜົນ ເສຍຫາຍ ຫຼາຍກ່ວາຜົນໄດ້ຮັບ. ທິດທາງການເລືອກທີ່ມີຄວາມຮອບຄອບດີ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ ລັດຖະບານລາວ ນຳໄຊ້ລາຍຮັບຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້ານີ້ທີ່ຈະກໍ່ສ້າງຕໍ່ໜ້າເພື່ອປັບປຸງ ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຕໍ່ລອງ ໃຫ້ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງນຳຜູ້ຊື້ໄຟຟ້າໂດຍບໍ່ເສຍປຽບ. ເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫ່ຍ ທີ່ບໍ່ຖືກກົດໝາຍ ແລະນະໂຍບາຍຂອງປະເທດລາວ ຫຼື ມີທ່າແຮງຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມເສຍຫາຍ ທາງດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະສັງຄົມບໍ່ຄວນຈະຖືກກໍ່ສ້າງເລີຍ.

ຂໍ້ແນະນຳລວມໃຫ້ຂະແໜງການພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງປະເທດລາວລວມມີທັງນີ້:

ປະເມີນທາງເລືອກດີກວ່າແຕ່ກອນ. ລັດຖະບານລາວ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຄວນປະເມີນທຸກທາງ ເລືອກເພື່ອການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແລະສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດລາວ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ແລະປະເມີນມູນລາຄາ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ.

ບໍ່ພ້າວພັ່ງ. ລັດຖະບານລາວບໍ່ຄວນພ້າວພັ່ງໃນ ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ນ້ຳໃໝ່ໃຫ້ຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ ແລະ ພິຈາລະນາຢຸດເຊົາການໃຫ້ອະນຸຍາດສຳປະທານຄັ້ງໃໝ່ ຈົນກວ່າຈະມີການນຳໃຊ້ການປະເມີນແບບລະອຽດກວ້າງຂວາງ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາ ອ່າງນ້ຳ ເພື່ອກຳນົດບຸລິມະສິດໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ.

ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນຕໍ່າລົງແລະຜົນປະໂຫຍດສູງຂຶ້ນ. ຜູ້ໃຫ້ທຶນແລະລັດຖະບານຄວນຈະເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັນ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມສາມາດ, ສິດອຳນາດ ແລະຊັບຍາກອນ ຂອງຫ້ອງການຊັບຍາກອນ ນ້ຳແລະສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄວນຈະເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງລັດຖະບານລາວໃນການຕໍ່ລອງ ໃຫ້ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງນຳຜູ້ຊື້ໄຟຟ້າໂດຍບໍ່ເສຍປຽບ.

ປັບປຸງການປະເມີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ລັດຖະບານລາວ ແລະ ນັກພັດທະນາເຂື່ອນຄວນຈະເຜີຍແຜ່ບົດສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຮ່າງບົດປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ເປັນພາສາລາວແລະພາສາອັງກິດ ໃນເວລາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ

ໂດຍຫຼາຍວິທີການ ລວມທັງອິນເຕີເນັດ. ຄວນຈັດໃຫ້ມີການສຶກສາຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອຊອກ
ຊ່ອງວ່າງ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງໃນບົດສຶກສານີ້.

ສະໝັບສະໜູນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານໃນຊົນະບົດ. ລັດຖະບານລາວຄວນປະຕິເສດ
ແຜນການຈັດສັນອັນໃດຖ້າບໍ່ມີເອກະສານລະບຸລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີທ່າແຮງທາງ
ດ້ານການຜະລິດແລະຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆທີ່ຢູ່ໃນເນື້ອທີ່ຈັດສັນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ລັດຖະບານ
ບໍ່ຄວນດຳເນີນໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນອັນໃດຖ້າບໍ່ມີການປະເມີນ: ລວມທັງຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ
ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ການປະມົງ ທັງຢູ່ບໍລິເວນໜ້າເຂື່ອນແລະກ້ອງເຂື່ອນ. ຄວນຊົດເຊີຍ
ການເສຍຫາຍການປະມົງ ໃຫ້ໝົດທຸກຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຈົນຊົນສຸດໂຄງການ.
ນັກພັດທານາເຂື່ອນ ຄວນຍື່ນໃບຢັ້ງຢືນ ຫຼື ກົນໄກອື່ນ ທີ່ສາມາດຖືກບັງຄັບໂດຍກົດໝາຍ
ເພື່ອຮັບຮອງມີທຶນພຽງພໍເພື່ອແກ້ໄຂຜົນກະທົບຂອງໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ. ລັດຖະບານລາວຄວນສ້າງກົນໄກທີ່ຊັດເຈນ, ສາມາດບັງຄັບໃຊ້ໄດ້
ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນນັ້ນໄດ້ຮັບການແບ່ງປັນ
ລາຍຮັບຈາກໂຄງການ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆຈົນສິ້ນສຸດໂຄງການ. ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ
ຈາກໂຄງການຕ້ອງເປັນສ່ວນເພີ່ມເຕີມແກ່ການຊົດເຊີຍ.

ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນສຳຄັນ. ອີງໃສ່ຄຸນຄ່າອັນສຳຄັນມະຫາສານທີ່ມີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ,
ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳນັ້ນແລ້ວ, ແມ່ນຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນສາຍແມ່ນ້ຳຂອງບໍ່
ຄວນຈະສ້າງເຂື່ອນເລີຍ.